

Innspill til frivillighetsstrategi

Svar på spørreundersøkelsen fra viken fylkeskommune

Beskriv kort din virksomhet

Forum for natur og friluftsliv (FNF) er regionale samarbeidsfora for natur- og friluftslivsorganisasjoner. Formålet til FNF er å ivareta natur- og friluftslivsinteressene i de enkelte regionene. De tre FNFene i Viken har til sammen 36 natur- og friluftslivsorganisasjoner tilsluttet. Vi er tre ansatte fylkeskoordinatorer, og vi jobber først og fremst med arealsaker som berører natur- og friluftslivsinteressene, på regionalt og lokalt nivå.

Beskrivelse av status og utviklingstrekk for ditt fagområde i dag (internasjonalt, nasjonalt, regionalt)

De fleste forskere i verden er enige om at vi står overfor en global miljø- og naturkrise. Klimaendringene vil gi alvorlige konsekvenser, både for mennesker og natur. Det er et paradoks at verden jobber for å stanse den negative påvirkningen på natur og klima, samtidig som vi bygger ned flere naturarealer, øker forbruket, reiser og forsøpler mer. Det er viktig at regionale myndigheter er bevisst bit for bit- nedbygging av natur i vårt eget område, for at det skal være mulig å stå sammen mot natur- og miljøkrisen globalt.

Hvordan har Covid-19-pandemien påvirket din virksomhet og ditt fagområde?

Covid-19 har endret aktivitetsmønsteret i befolkningen. Flere tilbringer tid i naturen, og særlig da i sine nærturområder. Et hyppigere bruksmønster fører til økt press på naturen. Mange som er "nye" til friluftslivet kjenner heller ikke til allemannsrettens plikter, og viktigheten av å opptre varsomt og sporrøst i naturen. Flere av de frivillige organisasjonene har tapt inntekter på grunn av stengte aktivitetstilbud. Noen organisasjoner opplever økt rekruttering til medlemsmassen, samtidig som andre har mistet flere av sine faste medlemmer. Arbeidet med å nå FNs bærekraftsmål har blitt forsinket som en følge av pandemien, og vi opplever at presset på natur- og friluftslivsområdene er som tidligere.

Beskriv kort utfordringer for ditt fagområde i Viken (frem til 2025).

De frivillige organisasjonene opplever kutt i årets statsbudsjett. Dette gir store konsekvenser for gjenoppbygging av aktivitetstilbudet etter et år med pandemi og tapte inntekter.

De frivillige organisasjonene opplever lavere rekruttering til frivillig innsats.

Natur og friluftslivsarealer utsettes for stadig for bit for bit – nedbygging. Det er en manglende samkjøring av mål om å nå bærekraftmålene, samtidig som det åpnes opp for mer utbygging og dispensasjoner fra planer. Det er behov for et bedre interkommunalt samarbeid og langsiktige planer for å sikre sammenhengende naturarealer.

Det er for korte høringsfrister og for lite/ vanskelig tilgjengelig informasjon om planer og nedbygging man har mulighet til å uttale seg om.

Beskriv kort utviklingsmuligheter for ditt fagområde i Viken (frem til 2025).

Det er behov for tilrettelegging for bedre samarbeid mellom natur- og friluftslivsorganisasjonene og myndighetene, både regionalt og lokalt. Kompetansen til frivilligheten må utnyttes bedre, og det er stort potensial for større bidrag til demokratiske prosesser ved å involvere frivillige i høringsprosesser. Vi ser også at det er nødvendig med bedre kommunikasjon med fylkeskommunen på rådsområdene Klima og Miljø og Samferdsel. Vi ønsker kommunikasjon på samme nivå som med rådsområde for Kultur og mangfold.

Videre er det behov for å sette søkelys på interkommunalt samarbeid rundt regionalt viktige naturområder. Kartlegging av viktige områder for natur og friluftsliv på regionalt og kommunalt nivå er også veldig viktig i tida framover. Her kan frivilligheten utnyttes mye bedre.

Hvordan kan fagområdet utvikles/bidra til å nå bærekraftmålene (sosialt, økonomisk, klima og miljø)?

Natur- og friluftslivsorganisasjonene i Viken sitter på en enorm kompetanse som vi ønsker å bidra med inn i det videre planarbeidet i Viken framover. Det er viktig at vår kompetanse trekkes inn hver gang det er relevant. For å få tak i denne kompetansen må fylkeskommunen og kommunene i Viken sørge for at det er mulig å delta i medvirkningsprosesser for alle.

Natur- og friluftslivsorganisasjonene kan bidra med introduksjon og deltakelse i frivillig arbeid som igjen er viktig for folkehelse. Organisasjonene bidrar til integrering gjennom inkludering, introduksjon til norsk kultur og mestring av nye oppgaver. Deltakelse i samfunnet er viktig for samhørighet og demokrati.

Hva bør Viken fylkeskommune gjøre for å styrke fagområdet frem mot 2025?

Sørge for kontinuitet og ressurser hos de frivillige: samarbeidsavtaler og driftstøtte i tillegg til prosjektmidler. Det finnes mye ubrukt potensial hos organisasjonene, ofte av økonomiske årsaker.

Fylkeskommunen må fortsette å involvere frivillige i god tid før beslutninger skal tas. Her er det et forbedringspotensial. Fylkeskommunen må sørge for lengre tidsfrister for innspill fra frivilligheten, det må være enkelt å forstå hva fylkeskommunen ønsker av innspill og møteplassene må være mulige å delta på for frivilligheten, altså de må være korte, konkrete og effektive, være etter arbeidstid og være enkle å finne, melde seg på og følge med på.

Fylkeskommunen må sørge for regelmessige dialogmøter med natur- og friluftslivsorganisasjonene, både med politikerne og administrasjonen. Vi er spesielt interessert i rådsområdene Kultur og mangfold, Plan og miljø og Samferdsel.

Fylkeskommunen må sørge for bedre digital tilgjengelighet: oppdaterte og lett navigerbare nettsider hos fylkeskommune og kommune. Spesielt med tanke på høringssider og informasjonssider. Regionalt planforum må være lett å finne, f.eks. enkel tilgang til informasjon om møtedatoer, saker og referater (melde seg på nyhetsbrev med sakliste?).

Fylkeskommunen må arrangere fagsamlinger spesielt rettet mot frivilligheten: møteplasser for frivillige organisasjoner med mål om kompetanseheving. Også her er vi spesielt interessert i rådsområdene Kultur og mangfold, Plan og miljø og Samferdsel.

Se https://fnf-nett.no/akershus/wp-content/uploads/sites/19/2021/04/020519_Horing-medvirkning-Viken.pdf for detaljer om innspill til medvirkning.

Hvem bør fylkeskommunen samarbeide med for å lykkes med disse tiltakene?

Fylkeskommunen bør samarbeide med kommunene, direkte med natur- og friluftslivsorganisasjonene og med FNF. FNF tror det er mest hensiktsmessig med et samarbeid mellom fylkeskommunen og FNF for å nå ut til de mange natur- og friluftslivsorganisasjonene i Viken fylke og få utnyttet organisasjonenes brede kompetanse, men fylkeskommunen må ta en aktiv rolle i dette samarbeidet. Fylkeskommunen må ha forståelse for at frivilligheten i natur- og friluftslivsorganisasjoner er organisert på en annen måte enn idretten. Det må også tas hensyn til at noen organisasjoner er små med få ressurser, mens andre som organiserer frivillige har ansatte og mer ressurser. Samarbeidet må tilpasses disse forskjellene slik at mangfoldet ivaretas.

Hvordan kan Viken fylkeskommune bidra til en mer mangfoldig og inkluderende frivillighet?

De fleste frivillige organisasjoner jobber lokalt i kommunene, så fylkeskommunen bør sørge for gode vilkår for frivillighet også i kommunene. Dette kan gjerne gjøres ved å skape møteplasser hvor frivilligheten også får møte kommunene. Tema for fagdager kan for eksempel være samferdsel, landbruk, skogbruk, naturforvaltning og friluftsliv.

Fylkeskommunen kan også bruke sine virkemidler i form av tilskudd, som kan brukes til å løfte målgrupper som behøver å løftes.

Hva bør Viken fylkeskommune gjøre for å fremme frivilligheten som en integreringsarena?

Fylkeskommunen kan arrangere møteplasser for kommuner og frivillige organisasjoner, hvor man viser fram de gode eksemplene slik at man kan lære av hverandre. Arrangementer og tiltak må være for alle.

Hva bør Viken fylkeskommune gjøre for å fremme frivillighetens samfunnsutviklerrolle?

Vilkårene for å drive frivillig virksomhet må være gode i hele fylket. I høringsprosesser må det gis god tid, og det må være tydelig hva fylkeskommunen ønsker innspill på. Terskelen for å gi innspill må være lav, teknologien må være en hjelper og ikke en terskel. Dette gjelder også for kommunene. Myndighetene må være flinke til å gi tilbakemeldinger, slik at man føler at sitt bidrag er verdifullt. Medborgerskap må være viktigst slik at man ikke mister engasjementet.

Hva kan din virksomhet selv bidra med for innen frivilligheten for å skape et bærekraftig samfunn i Viken fylke?

FNF vil sørge for god dialog og medvirkning på vegne av de tilslutta organisasjonene. Vi vil gjøre vårt beste for å levere uttalelser basert på de frivilliges innspill, og vi vil også bidra til å heve kompetansen i nettverket, slik at organisasjonene selv også kan levere saklige og konkrete uttalelser.

Maria R. Tesaker, koordinator FNF Akershus

Kaja Høgås, koordinator FNF Buskerud

Nina Frydenlund, koordinator FNF Østfold